בס"ד. ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח וער"ח אדר, ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

כי תשא את ראש בני ישראל גו' זה יתנו גו' מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה להוי'[1]. וצריך להבין אומרו כי תשא את ראש[2], שהרי הפירוש דכי תשא כפשוטו הו"ע המנין, אבל עפ"ז לא הי' צריך לומר הלשון כי תשא, שהו"ע של נשיאות והגבהה, וכיון שנאמר הלשון כי תשא, צריך לומר שיש בזה ענין של נשיאות ראש והגבהה, וצריך להבין הענין בזה. גם צריך להבין[3] מ"ש זה יתנו גו' מחצית השקל גו' עשרים גרה השקל, והיינו, שעוד לפני שנתפרש במה הוא השקל, עשרים גרה השקל, נאמר מיד זה יתנו מחצית השקל. ואם נאמר שמ"ש מחצית השקל סתם הרי זה לפי שהדבר ידוע כמה הוא השקל, א"כ למה נאמר אח"כ עשרים גרה השקל, ולאחרי שמפרש כמה הוא השקל, נאמר עוד הפעם מחצית השקל תרומה לה', שמזה משמע שמ"ש בתחילה מחצית השקל סתם, הו"ע בפ"ע, ואינו ענין למה שאומר אח"כ עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה'. וצריך להבין מהו"ע מחצית השקל סתם, ומהו"ע מחצית השקל שלאחרי שמפרש עשרים גרה השקל.

אך הענין הוא, דהנה פרשה זו נאמרה אחרי חטא העגל, דכאשר נתכפר להם חטא העגל, שאז נעשה כמו בהתחלת הבריאה שעולם על מלואו נברא[4], וצ"ל העבודה לעשות לו ית' דירה בתחתונים[5], כמו שהי' צ"ל עבודה זו בתחילת הבריאה, שהרי זהו כוונת כל הבריאה, הנה אופן העבודה דעשיית הדירה לו ית' הוא ע"י נתינת מחצית השקל. וזהו ג"כ הענין דנשיאות ראש, כי הכפרה על חטא העגל ועשיית הדירה הו"ע הגבהה ונשיאות ראש. ובפרטיות יש בזה ג' ענינים. הא' הוא מחצית השקל סתמית (כמ"ש הרמ"ד), והב' הו"ע עשרים גרה השקל, והג' הוא מחצית

1) תשא ל, יב־יג.
2) ראה רד"ה כי תשא העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' תתצג).
3) ראה רד"ה זה יתנו העת"ר (המשך תער"ב שם ע' תתסג). רד"ה הנ"ל תש"כ. תשכ"א (סה"מ תש"כ ע' 78. תשכ"א ע' 280).
4) ראה ב"ר פי"ד, ז. וראה שם פי"ב, ו. פי"ג, ג (וביפ"ת שם).
5) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו. ובכ"מ.
6) לזהר ר"פ תשא — הובא בסד"ה זה יתנו העת"ר (המשך תער"ב שם ע' תתעד). וראה גם רד"ה הנ"ל תש"כ.

מהעשרים גרה, וע"י ג' ענינים אלו עושים דירה לו ית'. ומאחר שהעבודה דמחצית השקל ענינה הוא עשיית הדירה בתחתונים, הנה ע"י הביאור וההבנה בענין דירה בתחתונים, יתבארו ג"כ פרטי הענין דמחצית השקל.

ב) **ולהבין** הענין דדירה בתחתונים, יש להקדים תחילה, מ"ש[7], ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה[8]. וצריך להבין, הלא אין לו גוף ואין לו דמות הגוף[9], וא"כ מהו אומרו שעל דמות הכסא דמות כמראה אדם. אך הענין הוא, דישראל עלו במחשבה[10], ולהיות שהמחשבה שלמעלה אינו דומה למחשבה למטה, שהרי המחשבה למטה לא תפעול מאומה, ולמעלה הרי ע"י המחשבה נתהוה מה שעלה במחשבה, לכן, מצד זה שישראל עלו במחשבה, נעשה מיד ציור אדם למעלה, דמות כמראה אדם. והענין בזה, דהנה, תכלית כוונת הבריאה הוא לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ועשיית הדירה הוא ע"י נשמות ישראל דוקא, כמאמר רז"ל[11] במי נמלך בנשמותיהם של צדיקים, ועמך כולם צדיקים[12], והיינו לפי שנשמות ישראל הם המשלימים את הכוונה. ויובן זה ע"פ הידוע ומבואר בתניא[13], שתכלית השתלשלות העולמות אינו בשביל עולמות העליונים אלא התכלית הוא עוה"ז התחתון דוקא. וההכרח על זה הוא, דאם נאמר שהתכלית הוא עולמות העליונים, א"כ יוקשה מפני מה נתהוה העולם שלמטה מזה, מאחר שבהתהוות עולמות העליונים נשלמה כבר הכוונה, ולהפרח לומר שדוקא בעוה"ז, שהוא גמר כל ההשתלשלות, בו נשלמת הכוונה. ומטעם זה מוכרח לומר ג"כ שבעוה"ז גופא הכוונה היא בבריאת האדם דוקא שנברא לבסוף, לפי שהשלמת הכוונה היא בגמר הבריאה דוקא. וכיון שבבריאת האדם נשלמת הכוונה, לכן הנה גם בכל סדר ההשתלשלות, נרגשת הכוונה, שזהו"ע נשמות ישראל שהם משלימים את הכוונה, כיון שכל ההשתלשלות הוא בשביל האדם, שהוא גמר הבריאה. וזהו הטעם שישראל דוקא עלו במחשבה, דהנה, בחי' המחשבה הוא ראשית הגילוי, שהוא עולם האצילות ולמעלה יותר. והגם שבכ"מ מבואר שעולם הבריאה הוא עולם המחשבה[14], הנה בכללות הרי

7) יחזקאל א, כו.
8) בהבא לקמן — ראה ד"ה כי תשא רד"ה ויקהל משה העת"ר (המשך תער"ב שם ע' תתצו ואילך). וראה גם ד"ה ועשית חג שבועות תשכ"ה.
9) פיוט "יגדל" — ע"פ פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין פרק חלק — היסוד השלישי.
10) ב"ר פ"א, ד.
11) שם פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג.
12) ישעי' ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.
13) פל"ו.
14) ראה לקו"ת ר"פ בלק (סז, א). ובכ"מ.

גם אצילות) ולמעלה מאצילות הוא בחי' המחשבה. וזהו שישראל עלו במחשבה, היינו שמיד בראשית הגילוי, שהו"ע המחשבה, עלו שם נשמות ישראל, לפי שעל ידם דוקא נשלמת הכוונה.

ג) **וביאור** הענין הוא, דהנה איתא בתניא שם בביאור הענין שנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, שהפירוש דתחתונים הוא תחתון במדריגה כו', והיינו, שאי אפשר לפרש תחתונים במקום, שהרי מדובר אודות ההנגה מה שעלה ברצונו ית', וכיון שהוא ית' ממלא כל עלמין בשוה, והוא למעלה מגדר מקום, הרי אי אפשר לומר שמה שעלה ברצונו ית' להיות לו דירה בתחתונים היינו תחתונים במקום, אלא הפירוש הוא תחתונים במדריגה, שזהו עוה"ז הגשמי שהוא התחתון במדריגה, שאין תחתון למטה ממנו בענין הסתר אורו ית', והיינו, שבענין גילוי אלקות שהוא עיקר הכל, הנה בזה, הרי עוה"ז הוא היותר תחתון ושפל, לפי שבעוה"ז אינו מאיר גילוי אלקות, והוא תכלית ההעלם והסתר, דלא זו בלבד שהאור שבעוה"ז הוא הארה מצומצמת ביותר, אלא עוד זאת, שגם ההארה המצומצמת גופא היא בהעלם, שהרי אפילו כדי להרגיש את ההארה המצומצמת שמחי' ומהוה את העוה"ז, צריך לזה כמה וכמה יגיעות, לפי שהאור הוא בהעלם. ולכן, כאשר מבררים את העוה"ז ומסירים את ההעלם כו', הנה ע"ז מגיעים להעצמות. וזהו שהתכלית הוא עוה"ז דוקא, כיון שאי אפשר לומר שהתכלית הוא עולמות העליונים, הואיל ולהם דירה מאור פניו ית', והיינו שע"י העבודה בעולמות העליונים אי אפשר להגיע להעצמות, כי אם לגילוי אור שלפי ערך אותו העולם, ולכן הרי זה ירידה מאור פניו ית', אלא התכלית הוא עוה"ז שהוא תחתון במדריגה, כיון שע"י העבודה בעוה"ז מגיעים להעצמות.

ד) **אך** עדיין צריך להבין, שהרי כל עולם ועולם הוא תחתון לגבי העולם שלמעלה ממנו, שההארה שבעולם זה היא מצומצמת לגבי ההארה שבעולם שלמעלה ממנו, והיא גם בהעלם והסתר יותר מאשר ההארה שבעולם שלמעלה ממנו, וא"כ הרי אפשר להיות הכוונה גם בעולמות העליונים. אך הענין הוא, דעולמות העליונים הם גילוי ההעלם, ולכן אי אפשר להגיע על ידם להעצמות. דהנה, עם היות שגם התהוות עולמות העליונים היא לאחר הצמצום דוקא, מ"מ, אחרי הצמצום גופא התהוותם הוא בדרך קירוב, דלא מבעי עולם האצילות, דאצילות

הוא מלשון ואצלתי[15], שהוא גילוי ההעלם[16], אלא גם עולמות בי"ע הרוחניים, הרי ישנם פרטים שבהם שוים הם לאצילות, דבכמה פרטים התהוותם היא ג"כ בדרך גילוי ההעלם. ולכן, אף שבכללות הנה גם עולמות בי"ע הרוחניים נקראים בשם תחתונים, מ"מ, בפרטיות יותר הנה הענין דתחתון קאי על עוה"ז דוקא, שהוא תכלית ההעלם והסתר, לפי שהתהוותו אינה בדרך גילוי ההעלם, כי אם התהוות חדשה, שמעלים ומסתיר לגמרי על מקורו, והיינו, שלא זו בלבד שהאור והחיות דאוא"ס אינו נרגש בעוה"ז, אלא עוד זאת, שגם העצמות שהוא נמצא בכל מקום ואינו שייך שום צמצום לגבי', הנה בעוה"ז גם העצמות הוא בהעלם. ונמצא, שדוקא בעוה"ז, פעולת הצמצום היא ביותר, דבעולמות העליונים, אף שגם הם נתהוו ע"י הצמצום דוקא, מ"מ, אין התהוותם מהצמצום עצמו, אלא התהוותם היא ע"י קירוב וגילוי (היפך ענין הצמצום), ואין זה אלא שהגילוי גופא הוא ע"י הצמצום, אבל מ"מ התהוותם היא בדרך קירוב וגילוי, משא"כ בעוה"ז שהתהוותו הוא מהצמצום עצמו, והוא בהעלם והסתר לגמרי, ולכן בעוה"ז דוקא האט זיך אויסגעזאגט דער ענין הצמצום, אשר לא זו בלבד שאין נרגש החיות דאוא"ס, אלא שגם העצמות הוא בהעלם, שזהו עיקר החידוש בענין הצמצום, שמעלים על העצמות, דמה שמעלים על האור אין זה חידוש כל כך, שהרי האור מצד ענינו שייך שיקבל עליו צמצום והעלם, והחידוש בענין הצמצום הוא שמעלים על העצמות, והיינו דעם היות שהעצמות נמצא בכל מקום, גם אחרי הצמצום וגם בעוה"ז, מ"מ הנה פעולת הצמצום היא שלא יורגש כלל, וענין זה האט זיך אויסגעזאגט בעוה"ז דוקא, שהרי בעוה"ז הרגש הנברא הוא שמציאותו מעצמותו, ואינו נרגש העצמות כלל[17]. וכיון שהתהוות העוה"ז אינה בדרך קירוב וגילוי, כי אם התהוות חדשה שמעלמת גם על העצמות בההרגש דמציאותו מעצמותו, לכן הנה ע"י הבירור בעוה"ז להסיר את ההעלם, אזי מגיעים להעצמות, שעושים את עוה"ז דירה לעצמותו ית'. משא"כ בעולמות העליונים, הואיל וענינם הוא גילוי ההעלם, היינו שענינם הוא גילויים, לכן אין זה מגיע (עס רירט ניט אן) בהעצמות, שאינם מעלימים את העצמות, ואינם נעשים דירה להעצמות.

15) בהעלותך יא, יז. וראה פרדס שער טז (שער אבי"ע) בתחילתו.

16) ראה גם סה"מ תרע"ח ע' קיב ואילך. ד"ה באתי לגני תשי"א פ"ה (תו"מ סה"מ ועוד).

17) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי בשלח מג, ג ואילך. וראה סה"מ תרע"ח שם. שבט ע' רסו ואילך. סה"מ תשי"א ע' ח ואילך).

ועם היות שמצד העצמות אין שום חילוק כלל, כמ״ש[18] את השמים ואת הארץ אני מלא, בשוה ממש, הרי זהו רק כמו שהוא לגבי העצמות, וכנ״ל שהעצמות נמצא בכל מקום, ולא שייך שום צמצום והעלם לגבי׳ ית׳, אבל כפי שהוא (ווי ער האָט זיך אויסגעשטעלט) לגבינו, הנה עולמות העליונים ענינם הוא גילויים כו׳, ודוקא בעוה״ז שהוא מעלים על העצמות, הנה ע״י העבודה נעשה כלי להעצמות[19].

ה) **והנה**, עשיית הדירה היא ע״י נשמות ישראל דוקא, דבכדי להמשיך את העצמות צ״ל עבודת נשמות ישראל דוקא, לפי שישראל עלו במחשבה. והיינו, דנוסף לכך שעשיית הדירה היא ע״י תומ״צ המושרשים בהעצמות, הנה בהכרח לומר שגם אלו העושים את הדירה הם נשמות ישראל דוקא, להיותם מושרשים בהעצמות. והענין בזה, דהנה, עם היות שהפועל דעשיית הדירה הוא ע״י תומ״צ, הרי בשביל זה צריכים גם את אלו שיודעים איך לעשות דירה, כיון שהיו פעם בהדירה ויודעים איך דירה צריכה להראות. וכמשל דירת מלך בו״ד שצריך לזה ב׳ ענינים[20], דתחילה צריך לנקות את הדירה מכל לכלוך וצואה, ואח״כ צריך ליפותה בכלים נאים שתהא ראוי׳ לדירת המלך, שזהו הפועל דעשיית הדירה, אמנם העושים את הדירה צריך שיהיו כאלו שהיו פעם בדירת המלך, ויודעים כיצד צריכה להראות דירת המלך. וכמו״כ הוא בעשיית הדירה לו ית׳, שהפועל דעשיית הדירה הוא ע״י תומ״צ, והו״ע העבודה דסור מרע לנקות את הדירה מכל לכלוך כו׳, והעבודה דעשה טוב ליפותה בכלים נאים, שזהו פועל עשיית הדירה, אמנם העובדים בעשיית הדירה צריכים להיות כאלו שהיו פעם בדירת המלך כו׳, והם נשמות ישראל, דישראל עלו במחשבה. ובפרטיות יותר, הנה מלבד זאת שצריך לידע איך לעשות הדירה, הנה גם עשיית הדירה, גופא היא ע״י נשמות ישראל דוקא שמושרשים בעצמות, ווייל זיי זיינען עצמות דערפאר קענען זיי מאכן אַ דירה צו עצמות. והיינו שכאשר הנשמה יורדת לעוה״ז, ומתלבשת בגוף גשמי, ועושה מהגשם רוחניות, הנה ע״ז עושים דירה להעצמות. וכידוע ההפרש בין הנשמות למלאכים[21], דאף שגם המלאכים הם בעלי נפש וגוף, מ״מ, גוף המלאכים הוא רוחני, וכאשר ירדו למטה בגוף גשמי, נפלו ממדריגתם[22], משא״כ נשמות ישראל שבירידתם

18) ירמי׳ כג, כד. ויאמר גו׳ החודש ס״ג (לקמן ע׳ קלח).
19) ראה גם לקו״ש ח״ט ע׳ 75 הערה 30. חט״ז ע׳ 141.
20) לקו״ת בלק ע, ג. וראה גם ד״ה ברכה צח, א.
21) ראה אוה״ת פינחס ע׳ א׳רט ואילך.
22) ראה תו״א בראשית ד, ב. לקו״ת

למטה, עושים הם את גשמיות העולם דירה לו ית׳. והכח על זה הוא לפי שנשמות ישראל עלו במחשבה, בראשית הגילויים דהשתלשלות, דבחי׳ מחשבה, היינו מחשבה הקדומה דא״ק[23], שזהו ראשית הגילוי שלאחר הצמצום, וכמבואר במק״א[24] שמחשבה הקדומה דא״ק, הוא בבחי׳ הסכם והחלט בלבד, וגם למעלה מזה, בבחי׳ מחשבה ורצון דאנא אמלוך[25], שזהו בחי׳ מל׳ דא״ס שלפני הצמצום, ואח״כ גם בהגילויים דא״ק שהן בחי׳ עולמות הא״ס שלמעלה מאצילות, ועולם האצילות, שכל זה הוא בחי׳ מחשבה שהיא לעצמו בלבד, והיינו לפי שכל דרגות אלו הם בחי׳ אלקות (שהרי התחלת היש הוא מבריאה דוקא), וכיון שישראל עלו במחשבה, בכל פרטי המדריגות הנ״ל, לכן הם דוקא עושים את הדירה.

ו) **והנה** בענין ישראל עלו במחשבה, איתא בספר אור תורה להמגיד[26] שהוא כמשל אדם שיש לו בן, הנה אף שהבן עבר מכנגד פניו והלך מאתו, מ״מ, נחקקה הצורה של הבן במחשבה של האב. אך למטה תחת הזמן הרי זה שייך רק לאחרי שנולד הבן, אבל אצל השי״ת שייך לומר זה אף קודם שנבראו ישראל שגם אז הי׳ נחקק צורתם במחשבה, כיון שהוא ית׳ למעלה מהזמן. ובחסידות חב״ד מבואר על זה[27], דכשם שבידיעת עצמו יודע את הנבראים[28], כמו״כ ולמעלה מזה, הנה בידיעת עצמו יודע את הנשמות גם קודם שעלו במחשבה. וההפרש בין ב׳ ביאורים אלו, דלביאור המגיד הרי זה שייך לענין המחשבה, דכמו בהמשל, הנה לאחר שראה אותו פעם אחת, נשארה צורתו חקוקה במחשבתו לעולם, כמו״כ הוא למעלה, שחקיקת הצורה הוא מצד התהוות הנשמות, אלא שלהיותו למעלה מהזמן, הנה צורתם חקוקה עוד קודם שנתהוו, אבל חקיקה זו היא מצד הנשמות, היינו שזה שייך להשתלשלות. אבל להביאור שבידיעת עצמו יודע את הנשמות, הרי זה מצד העצמות. אמנם, ב׳ ענינים אלו הם מתאימים זל״ז. דהנה, כשם שמבואר בענין מה שבידיעת עצמו יודע את הנבראים, שהגם שהוא בידיעת עצמו, מ״מ נמשך מזה אח״כ ידיעה גם בהשתלשלות[29], הנה כן הוא גם בענין מה שבידיעת עצמו יודע את הנשמות, שמזה שהם בידיעת עצמו, נמשך

23) ראה סה״מ עטר״ת ע׳ שב. תש״ח ע׳ 111. ובכ״מ.
24) ראה המשך תער״ב ח״א ע׳ קכג.
25) אדר״ר — הובא בסהמ״צ להצ״צ קע, ב. וראה לקו״ת נשא כא, ד. נצבים נא, ב.
26) ב, ג.
27) ד״ה ויקהל הנ״ל (המשך תער״ב ח״ב ע׳ תחקב).
28) רמב״ם הל׳ יסוה״ת פ״ב ה״י.
29) ראה המשך תער״ב ח״א ע׳ פב.

אח"כ גם בהשתלשלות, שצורתם חקוקה לפניו, שזהו מה שעלו במחשבה. ולכן יש צורך בב' הביאורים, שהרי עשיית הדירה הוא בהשתלשלות, ולכן צריך לבאר שגם בהשתלשלות, הנה ישראל עלו במחשבה, אך שרש הענין הוא לפי שבידיעת עצמו יודע את הנשמות.

ועפ"ז יובן ג"כ, איך יש בכח הנשמות לעשות דירה בהעולם, אף שזהו ענין חדש בעולם, שהרי העולם מצד עצמו הוא העלם והסתר. אך הענין בזה, דכיון שישראל עלו במחשבה, הנה כשם שמחשבתו ית' מהוה יש מאין, דלא מחשבותי מחשבותיכם[30], דמחשבה למטה אינה מהוה מאומה, משא"כ מחשבה למעלה מהוה יש מאין, הנה, מאחר שעלו במחשבה, לכן, בכחם לעשות ענין חדש בעולם, לעשות לו' ית' דירה בתחתונים.

ז) **והנה** ידוע דבענין המחשבה יש ב' ענינים, מחשבה וכח המחשבה. ויובן זה מענין הדבור, שגם בו יש ב' ענינים אלו, דבור וכח הדבור. דהנה, הדבור בפועל הוא מה' מוצאות הפה, אך אי אפשר לומר שכל ענין הדבור הוא רק מה שנמשך מה' מוצאות הפה[31], שהרי ידוע שכללות העולם נחלק לד' סוגים דומם צומח חי ומדבר, ומעלת האדם הוא שהוא מדבר, ואם נאמר שענין הדבור הוא רק מה שנמשך מה' מוצאות הפה, הרי ענין זה ישנו גם בבע"ח, וכמו צפור המדברת. וביותר יקשה, שצפור המדברת אינה נמנית אפילו בין הממוצעים שבין חי ומדבר[32], אלא היא כמו כל חי שאינו שייך למדבר כלל[33] ולאידך גיסא, הנה האלם שאינו יכול לדבר הרי הוא בסוג המדבר[34]. ומוכרח מזה שלא זהו כל ענין הדבור מה שמתגלה בה' מוצאות הפה, אלא ישנו גם מקור הדבור שהוא כח הדבור שבנפש, שהנפש מלאה אותיות[35]. וכמו"כ יובן גם במחשבה, שישנו הפועל דמחשבה מה שנמשך מה' מוצאות שהם הה"ג מנצפ"ך שבבינה, וישנו גם כח המחשבה שהוא השורש דאותיות המחשבה כמו שהם בנפש שמלאה אותיות. ואין הכוונה שענין זה שהנפש

30) ישעי' נה, ח.
31) ראה תניא אגה"ק ס"ה (קז, א ואילך).
32) ראה גם סה"מ תרנ"ט ע' לט.
33) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א.
34) אולי הובאה הדוגמא מאלם בהמשך לצפור המדברת (ולא לאידך גיסא) — דאף שגם האלם יכול ללמוד לדבר, מ"מ הרי הוא אלם.
35) ראה לקו"ת נשא כו, ב. בחוקותי מה, ד. שה"ש ד, ב. מאמרי אדמו"ר האמצעי במדבר ח"א ע' רכד. וש"נ. סה"מ תרצ"ו ע' 110. וש"נ.

מלאה אותיות הוא שרש אחד לדבור ומחשבה, אלא שהם ב' שרשים מיוחדים. וע"ד המבואר בענין אור הכלול שבו גופא יש ב' בחינות, אור שלעצמו, ואור שבשביל הזולת, אלא שהוא כלול בעצמו עדיין, וכן הוא גם בענין שהנפש מלאה אותיות, שיש בזה ב' ענינים מיוחדים, כח המחשבה שהוא כח הגילוי לעצמו, וכח הדבור שהוא כח הגילוי לזולתו, כפי שהוא בעצמו עדיין. והנה, כשם שבמחשבת האדם יש ב' ענינים, מחשבה וכח המחשבה, כמו"כ ישנם ב' הענינים דמחשבה וכח המחשבה גם למעלה, דמחשבה היא בבריאה, וכח המחשבה הוא באצילות, שהרי אצילות הוא אלקות, ואינו מציאות אותיות, כי אם כמו כח המחשבה. וזהו שישראל עלו במחשבה, שהוא בכח המחשבה, היינו שהם אלקות.

ועפ"ז יובן, מ"ש, ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם, שיש בזה ג' מדריגות. דהנה, הנשמות דבחי' דמות הכסא שהם למטה מהכסא הם מבחי' התגלות האותיות דמחשבה, שהוא בחי' עולם הבריאה. ובחי' מראה אדם שלמעלה מהכסא הוא הגילוי מבחי' כח המחשבה שהוא בחי' האצילות. וענין ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם הוא עד"מ אדם היושב על הכסא, שעי"ז נשפל ראשו מגובה קומתו ורגליו מושפלים למטה, ודוגמתו למעלה הו"ע ירידת והשפלת בחי' כמראה אדם דאצילות בבחי' דמות הכסא שבבריאה.

ח) **וזהו** מ"ש כי תשא גו' זה יתנו גו' מחצית השקל עשרים גרה השקל מחצית השקל, שיש בזה ג' ענינים. דהנה[36], כללות ענין העבודה הוא לברר את נה"ב, וזהו"ע עשרים גרה השקל, דבכללות ישנם עשרים כחות, שהם עשר כחות נה"א ועשר כחות נה"ב, והעבודה היא לברר העשר כחות דנה"ב ולחברם לעשר כחות נה"א, ועי"ז מגיעים לשרש ומקור הנשמה כמו שהיא למעלה מהתלבשות, דזהו"ע מחצית השקל סתמית[37].

36) ראה סד"ה זה יתנו וסד"ה כי תשא העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' תתעד. ע' תתקא).
37) חסר הסיום (המו"ל).